

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

14 päivänä maaliskuuta 2013*

Jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 92/12/ETY — Valmisteverot —
Jäsenvaltiosta hankitut ja sieltä toiseen jäsenvaltioon kuljetetut tupakkatuotteet —
Yksinomaan määrälliset arviointiperusteet — SEUT 34 artikla — Tuonnin määrälliset rajoitukset

Asiassa C-216/11,

jossa on kyse SEUT 258 artiklaan perustuvasta jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisestä
koskevasta kanteesta, joka on nostettu 10.5.2011,

Euroopan komissio, asiamiehinään W. Mölls ja O. Beynet, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja N. Rouam,

vastaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit J. Malenovský, U. Löhmus,
M. Safjan ja A. Prechal (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.12.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan komissio vaatii kanteellaan unionin tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/12/ETY (EYVL L 76, s. 1; jäljempänä direktiivi) ja erityisesti sen 8 ja 9 artiklan sekä SEUT

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

34 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se käyttää puhtaasti määrällistä perustetta arvioidakseen, onko se, että yksityishenkilöt pitävät hallussaan toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevaa valmistettua tupakkaa, luonteeltaan kaupallista, soveltaa tällaista perustetta kuhunkin henkilöajoneuvoon (eikä kuhunkin henkilöön) ja kaikkien tupakkatuotteiden kokonaismäärään sekä estää täysin sen, että yksityishenkilöt tuovat toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevia tupakkatuotteita, jos niiden määrä ylittää 2 kilogrammaa kultakin henkilöajoneuvolta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

- 2 Direktiivin 8 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Yksityishenkilöiden omiin tarpeisiinsa hankkimien ja itse kuljettamien tuotteiden valmistevero on sisämarkkinoiden periaatteen mukaan kannettava siinä jäsenvaltiossa, josta ne hankitaan.”

- 3 Direktiivin 9 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Valmisteverosaatava syntyy, kun yhdessä jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja tuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin toisessa jäsenvaltiossa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6, 7 ja 8 artiklan soveltamista.

Tällöin valmistevero on kannettava siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella tuotteet ovat, ja se on kannettava tuotteiden haltijalta.

2. Voidakseen todeta, että 8 artiklassa tarkoitettut tuotteet on tarkoitettu kaupallisiin tarkoituksiin, jäsenvaltioiden on otettava huomioon muun muassa seuraavat seikat:

- tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt,
- tuotteiden sijaintipaikka tai tarvittaessa käytetty kuljetustapa,
- tuotteisiin liittyvät asiakirjat,
- tuotteiden luonne,
- tuotteiden määrä.

Viidennen luetelmakohdan soveltamiseksi jäsenvaltiot voivat, kuitenkin yksinomaan näyttöä varten, vahvistaa ohjetasoja. Näiden ohjetasojen on oltava vähintään seuraavat:

- a) *Valmistettu tupakka*

savukkeet: 800 kappaletta

pikkusikarit (sikarit, joiden enimmäispaino on 3 grammaa kappaletta): 400 kappaletta

sikarit: 200 kappaletta

piippu- ja savuketupakka: 1,0 kilogrammaa

--”

Ranskan säännöstö

- 4 Yleisen verokoodeksin (code général des impôts), sellaisena kuin se oli voimassa Ranskan tasavallalle 23.11.2009 osoitetussa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (jäljempänä CGI), 302 D §:ssä säädettiin seuraavaa:

”I.-1. Verosaatava syntyy – –

- 4° kun alkoholia, alkoholijuomia tai valmistettua tupakkaa todetaan pidettävän hallussa kaupallisiin tarkoituksiin Ranskassa ja kun tuotteiden haltija ei pysty saateasiakirjalla, kauppalaskulla tai kassakuitilla osoittamaan, että tuotteet liikkuvat väliaikaisesti valmisteverottomina tai että niistä on kannettu valmistevero Ranskassa – –, sanotun kuitenkaan rajoittamatta – – 575 G ja 575 H §:n soveltamista.

Voidakseen todeta, että tuotteita pidetään hallussa Ranskassa kaupallisiin tarkoituksiin, viranomaisten on otettava huomioon seuraavat seikat:

- a. tuotteiden haltijan elinkeinotoiminta
  - b. tuotteiden sijaintipaikka, käytetty kuljetusmuoto tai tuotteita koskevat asiakirjat
  - c. tuotteiden luonne
  - d. tuotteiden määrät ensisijaisesti silloin, kun ne ylittävät – – direktiivin – – 9 artiklan 2 kohdassa vahvistetut ohjetasot.”
- 5 CGI:n 575 G §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Vähittäismyynnissä olleita tupakkavalmisteita ei voida kuljettaa ilman 302 M §:n II momentissa tarkoitettua asiakirjaa, jos niiden määrä ylittää 1 kilogramman.”

- 6 CGI:n 575 H §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Varastonpitäjiä, vähittäismyymälän pitäjiä, 565 §:n 3 momentissa mainittuja henkilöitä, 568 §:n 4 momentissa mainittuja jälleenmyyjiä tai valtiovarainministerin päätöksellä erikseen vahvistettavien määrien tapauksessa saman pykälän 1 momentissa mainittuja jälleenmyyjiä lukuun ottamatta varastoissa, liiketiloissa tai kuljetusvälineissä ei saa pitää yli 2:ta kilogrammaa valmistettua tupakkaa.”

Ranskan hallintokäytäntö

- 7 Mainitussa 23.11.2009 päivätyssä perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä valtiovarainministeriön tullien sekä välillisten verojen pääosaston internetsivustolla todettiin seuraavaa:

”Yleistä

Jos toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta ostetaan tuotteita henkilökohtaiseen käyttöön, niistä ei sieltä poistuttaessa tai Ranskaan palattaessa tarvitse ilmoittaa veroviranomaiselle eikä suorittaa niistä veroja tai maksuja.

– – Yhteisön säännöstössä on määritelty ohjeelliset rajat, joita sovelletaan yksityishenkilöiden ostamiin tupakkavalmisteisiin – –.

Tupakkaan – – sovellettavien rajojen, jotka luetellaan jäljempänä, ylittymisen ja tiettyjen muiden kriteerien perusteella Ranskan tulliviranomaiset voivat kuitenkin katsoa, että tuotteet on ostettu kaupallisiin tarkoituksiin. Silloin jokaisesta ostoksesta on maksettava veroa Ranskassa. Näitä rajoja sovelletaan myös silloin, kun tuotteita kuljetetaan mukana Ranskasta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon.

Tupakka

– – [CGI:n] 575 G ja 575 H §:n mukaan yksityishenkilöiden muista Euroopan unionin jäsenvaltioista kuin kymmenestä uudesta jäsenvaltiosta ostamiin tupakkavalmisteisiin sovelletaan 1.1.2006 alkaen seuraavia sääntöjä:

– Matkatavaroissa voidaan kuljettaa 5 savukekartonkia (eli 1 kilogramma tupakkaa) ilman saateasiakirjaa.

Huom. Tätä rajaa sovelletaan kuhunkin henkilöajoneuvoon tai joukkoliikennevälineissä (kulkuneuvoissa, joissa on yli yhdeksän matkustajaa kuljettaja mukaan luettuna) jokaiseen yli 17-vuotiaaseen matkustajaan.

– Matkatavaroissa voidaan kuljettaa 6–10 savukekartonkia, jos niistä esitetään yksinkertaistettu saateasiakirja. Yksinkertaistetun saateasiakirjan puuttuessa tuotteet takavarikoidaan ja tarkastetulle matkustajalle määrätään veronkorotus. Matkustaja voi halutessaan luovuttaa tuotteet viranomaiselle. Tällöin hänelle ei määrätä veronkorotusta.

Yksinkertaistetun saateasiakirjan voi hakea rajan jälkeen lähimmästä Ranskan rajatullitoimipaikasta.

– Yli 10 savukekartongin (eli yli 2 tupakkakilogramman) kuljettaminen matkatavaroissa on joka tapauksessa kiellettyä. Tarkastetulle matkustajalle määrätään siitä edellä mainitut seuraamukset (takavarikointi ja veronkorotus).

Joukkoliikennevälineiden (lentokone, laiva, linja-auto tai juna) tapauksessa näitä säännöksiä sovelletaan erikseen kuhunkin matkustajaan.”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

- 8 Komission mukaan Ranskan lainsäädäntö ja hallintokäytäntö yksityishenkilöiden toteuttaman tupakan tuonnin alalla oli vastoin direktiiviä, suhteellisuusperiaatetta ja EY 28 artiklaa, joten se osoitti 23.10.2007 Ranskan tasavallalle virallisen huomautuksen, johon mainittu jäsenvaltio vastasi 18.1.2008 päivätyllä kirjeellä.
- 9 Komissio antoi 23.11.2009 perustellun lausunnon, jossa se kehotti Ranskan tasavaltaa toteuttamaan lausunnon noudattamisen kannalta tarpeelliset toimenpiteet kahdessa kuukaudessa lausunnon vastaanotosta. Kyseinen jäsenvaltio vastasi siihen 22.1.2010 päivätyllä kirjeellä.
- 10 Komissio ei ollut tyytyväinen Ranskan tasavallan esittämiin tietoihin, joten se päätti nostaa nyt käsiteltävän kanteen.

Kanne

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan direktiivin 8 ja 9 artiklaa on rikottu

- 11 Komission mukaan Ranskan säännöstö ja hallintokäytäntö ovat direktiivin ja erityisesti sen 8 ja 9 artiklan vastaisia, koska perusteet sen arvioimiseksi, pidetäänkö tupakkatuotteita hallussa kaupallisiin tarkoituksiin, ovat puhtaasti määrällisiä perusteita, CGI:n 575 G ja 575 H §:ssä säädettyjä rajoja sovelletaan kaikkien hallussa pidettyjen tupakkatuotteiden kokonaisuutensa, näitä rajoja sovelletaan henkilöajoneuvokuljetuksen tapauksessa kuhunkin ajoneuvoon eikä kuhunkin henkilöön ja viimeksi mainittujen pykälien rikkomisesta säädettyt seuraamukset ovat erityisen ankaria.
- 12 Ranskan tasavalta väittää aluksi, että CGI:n 575 G ja 575 H §:llä säännellään ainoastaan tupakan hallussapitoa eikä valmisteverojen kantamisen yksityiskohtaisia sääntöjä ja edellytyksiä. Mainitut säännökset eivät siis kuulu direktiivin 8 ja 9 artiklan soveltamisalaan. Ranskan säännöstö ja hallintokäytäntö eivät missään tapauksessa ole direktiivin vastaisia, ja säädettyt seuraamukset ovat oikeasuhteisia.
- 13 On muistutettava, että direktiivillä on tarkoitus antaa valmisteveron alaisten tuotteiden hallussapitoa, liikkumista ja valvontaa koskevia sääntöjä erityisesti sen varmistamiseksi, että valmisteverosaatavan syntyedellytykset ovat samat kaikissa jäsenvaltioissa (asia C-5/05, Joustra, tuomio 23.11.2006, Kok., s. I-11075, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 14 Direktiivissä erotetaan tässä yhteydessä toisistaan yhtäältä sellaiset tuotteet, joita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin, sekä toisaalta tuotteet, joita pidetään hallussa henkilökohtaisiin tarkoituksiin (em. asia Joustra, tuomion 28 kohta).
- 15 Henkilökohtaisiin tarkoituksiin hallussa pidettävien tuotteiden osalta direktiivin 8 artiklassa säädetään, että valmistevero on maksettava siinä jäsenvaltiossa, josta ne hankitaan (em. asia Joustra, tuomion 31 kohta). Kaupallisiin tarkoituksiin hallussa pidettävistä tuotteista sitä vastoin direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään pääasiallisesti, että valmisteverosaatava syntyy siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseisiä tuotteita pidetään hallussa.
- 16 Sen toteamiseksi, että tuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin, direktiivin 9 artiklan 2 kohdassa säädetään tietyistä perusteista. Erityisesti on niin, että – kuten mainitun 2 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodostakin jo ilmenee – jäsenvaltioiden on voidakseen todeta, että tuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin, otettava muun muassa huomioon useita seikkoja, ja hallussa pidettyjen tuotteiden määrä on vain yksi mainittu seikka monien muiden joukossa. Lisäksi saman 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään mainitusta seikasta, että jäsenvaltiot voivat, kuitenkin yksinomaan näyttöä varten, vahvistaa ohjetasoja.
- 17 Tästä seuraa, kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 20 ja 21 kohdassa, ettei direktiivin 9 artiklan 2 kohdassa anneta jäsenvaltioille mahdollisuutta todeta, että tuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin, yksinomaan tukeutumalla hallussa pidettyjen tuotteiden puhtaasti määrälliseen rajaan.
- 18 Riidanalaisesta säännöstöstä on kyllä myönnettävä, kuten Ranskan tasavalta korostaa, ettei CGI:n 302 D §:ssä sinänsä säädetä tällaisesta puhtaasti määrällisestä rajasta sen toteamiseksi, että tuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin.

- 19 On kuitenkin niin, että koska kyseisen pykälän mukaan tätä pykälää sovelletaan ”sanotun kuitenkaan rajoittamatta [CGI:n] – – 575 G ja 575 H §:n soveltamista”, kahdessa viimeksi mainitussa pykälässä säädettyistä rajoista tulee tosiasiaa ainoat merkitykselliset seikat sen toteamiseksi, että tuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin, kuten Ranskan hallintokäytäntö osoittaa. Ranskan tasavalta ei kiistä, että kyseiset rajat ovat luonteeltaan puhtaasti määrällisiä.
- 20 Kyseinen jäsenvaltio väittää myös säännöstöstään ja hallintokäytännöstään, etteivät ne ole direktiivin 9 artiklan 2 kohdan vastaisia, koska mainittuja rajoja sovelletaan kaikkien hallussa pidettyjen tupakkatuotteiden kokonaismäärään ja tupakkamääriä arvioidaan henkilöajoneuvokuljetuksen tapauksessa kutakin ajoneuvoa eikä kutakin henkilöä kohden.
- 21 Tästä on huomattava, että jos jäsenvaltiot päättävät vahvistaa rajoja, jotka direktiivin 9 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan voivat olla vain ohjeellisia, hallussa pidettyjen tupakkatuotteiden määrälle selvittääkseen, onko kyse niiden kaupallisesta hallussapidosta, niiden on noudatettava tiettyjä vähimmäisrajoja, kuten mainitusta säännöksestä ilmenee.
- 22 On niin yhtäältä, että kun direktiivissä vahvistetaan nimenomaisesti vähimmäisrajoja useille eri tupakkatuoteluokille, siinä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus vahvistaa hallussa pidettyjen tupakkatuotteiden painon mukaan määräytyviä rajoja kaikkien tuotteiden osalta ainoastaan sillä edellytyksellä, että noudatetaan kutakin kyseisistä vähimmäisrajoista. Ranskan tasavalta ei väitä tämän edellytyksen täyttyvän siltä osin kuin kyse on CGI:n 575 G ja 575 H §:ssä säädettyistä rajoista.
- 23 Toisaalta direktiivin 9 artiklan 2 kohdan tarkoituksena on säätää edellytyksistä, joilla valmistevero on kannettava tuotteiden haltijalta kyseisen artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, joten direktiivin 9 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyistä ohjeellisista vähimmäisrajoista on katsottava, että ne kohdistuvat tuotteiden haltijaan ja että niitä siis sovelletaan kuhunkin henkilöön.
- 24 Edellä esitetystä seuraa, että Ranskan säännöstö ja hallintokäytäntö ovat direktiivin 9 artiklan ja siis myös sen 8 artiklan vastaisia, koska kyseisessä säännöstössä ja käytännössä vahvistetaan sen toteamiseksi, että tupakkatuotteita pidetään hallussa kaupallisiin tarkoituksiin, puhtaasti määrällisiä rajoja, joita sovelletaan kaikkien tupakkatuotteiden kokonaismäärään ja joita arvioidaan henkilöajoneuvokuljetuksen tapauksessa ajoneuvokohtaisesti, ja koska niissä lisäksi vahvistetaan seuraamuksia mainittujen rajojen ylittämisestä.
- 25 Komission ensimmäinen kanneperuste on siis perusteltu.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan SEUT 34 artiklaa on rikottu

- 26 Komission mukaan CGI:n 575 H § on myös SEUT 34 artiklan vastainen. Se nimittäin väittää, että mainittu kansallinen säännös estää täysin sen, että yksityishenkilöt tuovat Ranskaan toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevia tupakkatuotteita, jos niiden määrä ylittää 2 kilogrammaa kultakin henkilöajoneuvolta, vaikka näitä määriä pidettäisiin hallussa yksityishenkilön omiin tarpeisiin.
- 27 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kun tietty ala on yhteisön tasolla yhdenmukaistettu tyhjentävästi, kaikkia siihen liittyviä kansallisia toimia on arvioitava suhteessa kyseisen yhdenmukaistamistoimen säännöksiin eikä suhteessa primaarioikeuden määräyksiin (asia C-463/01, komissio v. Saksa, tuomio 14.12.2004, Kok., s. I-11705, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Kuten tämän tuomion 24 kohdasta ilmenee, nyt käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että CGI:n 575 H § on vastoin toimea, jolla yhdenmukaistetaan tyhjentävästi tapa, jolla jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon hallussa pidettyjen tupakkatuotteiden määrän selvittääkseen, onko kyse niiden kaupallisesta hallussapidosta.

- 29 On kuitenkin niin, että koska komissio vaatii toisessa kanneperusteessaan vain sitä, että primaarioikeuden määräysten kannalta arvioidaan sellaista kansallista toimea, jota on arvioitava kyseisen yhdenmukaistamistoimen säännösten kannalta, kanneperuste on hylättävä.
- 30 On siis todettava, että Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta direktiivin ja erityisesti sen 8 ja 9 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se käyttää puhtaasti määrällistä perustetta arvioidakseen, onko se, että yksityishenkilöt pitävät hallussaan toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevaa valmistettua tupakkaa, luonteeltaan kaupallista, ja soveltaa tällaista perustetta kuhunkin henkilöajoneuvoon (eikä kuhunkin henkilöön) ja kaikkien tupakkatuotteiden kokonaismäärään.

Oikeudenkäyntikulut

- 31 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 138 artiklan 3 kohdassa kuitenkin määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa lähtökohtaisesti omista kuluistaan. Sekä komissio että Ranskan tasavalta ovat osittain hävinneet asian, joten on päätettävä, että kumpikin vastaa omista kuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Ranskan tasavalta on jättänyt noudattamatta valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/12/ETY ja erityisesti sen 8 ja 9 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se käyttää puhtaasti määrällistä perustetta arvioidakseen, onko se, että yksityishenkilöt pitävät hallussaan toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevaa valmistettua tupakkaa, luonteeltaan kaupallista, ja soveltaa tällaista perustetta kuhunkin henkilöajoneuvoon (eikä kuhunkin henkilöön) ja kaikkien tupakkatuotteiden kokonaismäärään.**
- 2) **Kanne hylätään muilta osin.**
- 3) **Euroopan komissio ja Ranskan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset